U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Faisala Husseiniho a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **V. H. N.**, zast. advokátem Mgr. Tomášem Císařem, Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2023, čj. OAM-1/LE-BA02-HA15-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 10. 2023, čj. 16 Az 5/2023-51,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je občanem Vietnamu. Ministerstvo vnitra mu neudělilo mezinárodní ochranu a žalobu proti jeho rozhodnutí zamítl krajský soud. Nyní se žalobce (dále označovaný jako stěžovatel) obrátil na NSS.

II. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření ministerstva

Kasační stížnost

[2] Stěžovatel především namítá, že předložil dostatečný důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Ten je založen na obavě z pomsty jeho věřitelů, kterým ve Vietnamu dluží vyšší obnos peněz. Pokud by se stěžovatel musel vrátit do Vietnamu, hrozí mu újma na zdraví, potažmo na životě. Stěžovatel se navíc nemůže spolehnout na pomoc státních orgánů, které jsou nečinné.

[3] Ze zpráv českého Ministerstva zahraničních věcí sice vyplývá, že lichva, resp. nelegální půjčování peněz je ve Vietnamu posuzováno jako protiprávní jednání, nicméně z ničeho nevyplývá, že by oběti takového jednání (kterou je i stěžovatel) měly ve Vietnamu státem zaručenou ochranu. Stěžovatel naopak tvrdí, že lichváři jsou propojeni se státním aparátem, na který se proto nelze obrátit s žádostí o pomoc. Stěžovateli se tedy nelze divit,

že ve Vietnamu o žádnou pomoc nežádal, ale raději z Vietnamu odešel. Pokud má ministerstvo jiný názor, musí tento názor podložit odpovídajícími dokumenty. Stěžovatel totiž nemá možnost zajistit důkazy k prokázání svých tvrzení. Závěrem ještě stěžovatel doplnil, že ministerstvo nesprávně zúžilo potenciální hrozbu pouze na soukromé osoby (stěžovatelovy věřitele).

[4] Závěrem stěžovatel odkázal na Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydanou Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, která se mj. věnuje prokazování tvrzení žadatelů o mezinárodní ochranu. V příručce se uvádí, že pro žadatele o mezinárodní ochranu je zpravidla velmi obtížné prokázat svá tvrzení konkrétními důkazy. V některých případech proto může být na orgánu rozhodujícím o žádosti, aby důkazy zajistil. Protože je sotva možné, aby žadatel o mezinárodní ochranu prokázal každou část svého příběhu, je často nutné mezinárodní ochranu udělit i v případě pochybností.

Vyjádření ministerstva

[5] Ke kasační stížnosti se vyjádřilo ministerstvo, které navrhlo její zamítnutí. Ministerstvo především uvedlo, že se dostatečně zabývalo všemi okolnostmi stěžovatelovy věci, dostatečně zjistilo skutkový stav a své rozhodnutí řádně odůvodnilo. Přitom neshledalo důvod pro udělení žádného druhu mezinárodní ochrany. Závěrem ministerstvo upozornilo, že se kasační námitky prakticky shodují s námitkami v žalobě, proto odkázalo na své podrobnější vyjádření k žalobě.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje stěžovatelovy zájmy (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11–12).

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl, proč by jeho kasační stížnost měla být přijatelná. Neoznačil právní otázku, kterou se NSS dosud nezabýval, kterou NSS či krajské soudy řeší rozdílně nebo v níž je třeba změnit dosavadní judikaturu. Stěžovatel ani netvrdil, že se krajský soud bezdůvodně odchýlil od ustálené judikatury nebo že hrubě pochybil při výkladu práva. Nic takového nezjistil ani NSS.

[9] Podstata stěžovatelova azylového příběhu spočívá v tom, že si stěžovatel ve Vietnamu vypůjčil nemalý obnos finančních prostředků od tzv. černých společností, které lze přirovnat k mafii. Nyní má stěžovatel obavu z návratu do vlasti, protože půjčky nemá z čeho splatit a věřitelé by ho mohli pronásledovat, resp. mu způsobit újmu na zdraví či životě.

[10] Z rozhodnutí ministerstva je zřejmé, že se ministerstvo zabývalo všemi možnostmi udělení mezinárodní ochrany podle azylového zákona. Možností udělit azyl podle § 12

zákona se ministerstvo zabývalo na s. 2 až 5 rozhodnutí, možností udělit azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona na s. 5 až 6 rozhodnutí, možností udělit humanitární azyl podle § 14 zákona na s. 6 rozhodnutí, možností udělit doplňkovou ochranu ve všech jejích modifikacích podle § 14a a 14b na s. 7 až 9 rozhodnutí. Ministerstvo žádný důvod pro udělení mezinárodní ochrany neshledalo.

[11] Na s. 4 rozhodnutí se ministerstvo obsáhle zabývalo stěžovatelovými problémy s dluhy a situací ve Vietnamu. Vyšlo přitom z informace MZV ČR ze dne 28. 2. 2023, č. j. 103347/2023-MVZ/LPTP, půjčky, úvěry a lichva. Ministerstvo uvedlo, že poskytování půjček mezi fyzickými osobami je ve Vietnamu legální, ovšem je stanovena maximální výše úrokové sazby. Úvěry sjednávané tzv. „načerno“ a překračující zákonem stanovenou maximální výši úrokové sazby jsou vnímány jako nežádoucí, přičemž Vietnam disponuje dostatečnou legislativou v občanskoprávní i trestněprávní rovině. Dlužníci se mohou obrátit na policii, státní prokuraturu či soudy a nejsou za sjednání úvěru postihováni.

[12] NSS konstatuje, že informace MZV, ze které ministerstvo vnitra při posouzení stěžovatelovy žádosti vyšlo, byla v době rozhodování ministerstva aktuální (informace je z února 2023, ministerstvo rozhodlo o stěžovatelově žádosti v březnu 2023), informace ani nevzbuzuje pochybnosti o úplnosti a věrohodnosti jejího obsahu.

[13] Je pravda, že podle § 2 odst. 6 azylového zákona se původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí i soukromá osoba. To však pouze v případě, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.

[14] NSS naopak konstantně uvádí, že pouhou nedůvěru občana ve státní instituce ve vlasti nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 7/2004-37, ze dne 21. 11. 2003, čj. 7 Azs 13/2003-40, či usnesení ze dne 27. 4. 2022, čj. 7 Azs 102/2021-46, bod 11). V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, čj. 6 Azs 8/2003-43, NSS dále konstatoval, že neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně, že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně.

[15] Uvedené závěry lze plně vztáhnout na nynější věc. Stěžovatel pouze naprosto obecně a bez jakéhokoli důkazu tvrdí, že lichváři jsou ve Vietnamu propojeni se státním aparátem, který by mu proto nijak nepomohl. Přitom stěžovatel ani neuvedl, že by se ve Vietnamu pokusil svou situaci jakkoli (např. oznámením na policii či žalobou u civilního soudu) řešit. Ministerstvo si obstaralo aktuální informace o situaci ve Vietnamu, ze kterých vyplývá, že Vietnam disponuje odpovídající ochranou osob nacházejících se ve shodné situaci jako stěžovatel a situace stěžovatele tedy nezakládá nárok na udělení mezinárodní ochrany.

[16] V této věci tedy nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51–53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ministerstvu žádné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2024

Ondřej Mrákota
předseda senátu